Raadsvoorstel

Zaaknummer	:	1246623
Raadsvergadering	:	24 juni 2025
Onderwerp	:	Concept programmabegroting 2026 en jaarstukken 2024 GGD NOG
Collegevergadering	:	20 mei 2025
Portefeuillehouder	:	Wethouder W.A. Wormgoor
Steller	:	Marie-José Derksen Team Sociale basis
tel.	:	0545-250250

Te nemen besluit

1. Kennis te nemen van de Jaarstukken 2024 van de GGD Noord- en Oost-Gelderland;
2. Een zienswijze in te dienen op de concept Programmabegroting 2026;
3. De GGD NOG per brief te informeren over de zienswijze.

Waarom dit voorstel en wat is het effect

De gemeente Berkelland neemt deel aan de Gemeenschappelijke Gezondheids Dienst Noord- en Oost- Gelderland (GGD NOG). Dit is een Gemeenschappelijke Regeling (GR) van tweeëntwintig gemeenten in het werkgebied Noord- en Oost-Gelderland. In dit gebied beschermt, bewaakt en bevordert de GGD NOG de gezondheid van de inwoners.

De gemeente is volgens de Wet publieke gezondheid (Wpg) verplicht om een GGD in stand te houden. De portefeuillehouders volksgezondheid van de deelnemende gemeenten vormen samen het Algemeen Bestuur (AB) van de GGD NOG.

Op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) en de Gemeenschappelijk Regeling GGD NOG moet de GGD NOG de concept Programmabegroting voor een zienswijze voorleggen aan de raden. In een brief van vrijdag 11 april stuurde de GGD NOG de concept Programmabegroting 2026 voor het indienen van een eventuele zienswijze naar de raad. De door de raad ingediende zienswijzen op de Uitgangspuntennota 2026 zijn meegenomen in het opstellen van de concept-Programmabegroting 2026. Daarnaast stuurde de GGD NOG in een andere brief van vrijdag 11 april ook de Jaarstukken 2024. Deze zijn meegenomen bij het opstellen van de zienswijze.

Door het indienen van een zienswijze oefent de raad invloed uit op de besluitvorming over de concept Programmabegroting 2026. Het termijn hiervoor bedraagt 12 weken en eindigt op 8 juli 2025. Het Dagelijks Bestuur (DB) van de GGD NOG weegt de zienswijzen van de raden af in de voorbereiding van besluitvorming over de definitieve Programmabegroting 2026 in het Algemeen Bestuur (AB).

Argumentatie

1.1. De Jaarstukken 2024 ontvangt de raad ter kennisname voor het uitvoeren van de controlerende taak

De Jaarrekening 2024 sluit af met een negatief resultaat van € 170.000. Het negatieve resultaat is ontstaan door de volgende drie ontwikkelingen in de jeugdgezondheidszorg:

- allereerst zijn er hogere lasten door de huur van ruimtes. Er is ruimtegebrek op scholen, waardoor de GGD NOG meer externe locaties moet huren;
- daarnaast heeft de GGD NOG de software voor het kinddossier Europees aanbesteed. Uit deze aanbesteding is een ander pakket gekomen. De implementatie van dit nieuwe pakket heeft extra inzet van medewerkers gevraagd.
- tenslotte zijn de extra kosten voor de jeugdgezondheid van statushouders niet in rekening gebracht bij gemeenten.

In te vullen door Griffie:

Raadsvergadering
0 zonder hoofdelijke stemming
0 met algemene stemmen
0 stemmen voor, stemmen tegen
0 aangenomen
0 verworpen

De GGD NOG dekt dit negatieve resultaat door allereerste € 46.000 ,- te onttrekken uit de algemene reserve. Daarnaast betalen de gemeenten – exclusief Apeldoorn - het resterende bedrag van € 124.000,- op basis van inwonersaantallen. Doordat de gemeente Apeldoorn zelf de jeugdgezondheidszorg organiseert, betalen zij niet mee aan de dekking van het tekort.

Volgens het Jaarverslag 2024 zijn de beleidsprioriteiten uit de Programmabegroting 2024 grotendeels behaald. De contractafspraken en productievolumes zijn in grote lijnen gerealiseerd. Een aantal beleidsprioriteiten is niet volledig gerealiseerd en staan op oranje. Zo zijn er onder meer nog in te halen achterstanden in de bedrijfsvoering door COVID'19. De COVID-bestrijding in de afgelopen jaren maakte het voor de GGD NOG lastig om te anticiperen op actuele ontwikkelingen.

De accountant heeft de jaarstukken gecontroleerd en de bevindingen beschreven in het accountantsverslag (zie bijlage 5). De accountant heeft een goedkeurende verklaring op getrouwheid afgegeven. Het Dagelijks Bestuur is van mening dat de verantwoorde baten en lasten niet rechtmatig tot stand zijn gekomen. De afwijkingen zijn echter niet onrechtmatig doordat ze acceptabel zijn op basis van de afspraken uit de financiële verordening.

Op basis van de afrekening van de inwonersbijdrage per gemeente over 2024 ontvangt de gemeente Berkelland nog € 9.255,-. De eindafrekening komt tot stand op basis van het verschil in de verhouding van het inwonersaantal in de hele regio Noord en Oost-Gelderland. In Berkelland was er sprake van een daling van het aantal inwoners tussen de twee peildata voor de berekening van de inwonersbijdrage: van 44.037 (peildatum 31-12-2022) naar 43.922 (peildatum 31-12-2024).

2.1 Waardering uit te spreken voor de in gang gezette ontwikkelingen
De GGD NOG staat voor veel ontwikkelingen en uitdagingen. Deze ontwikkelingen en uitdagingen hebben gevolgen voor de positionering, het takenpakket en de bedrijfsvoering van de GGD NOG. De afgelopen jaren heeft de GGD NOG – onder andere door COVID'19 - veel veerkracht en flexibiliteit getoond.

Ook zijn er de afgelopen jaren diverse goede ontwikkelingen in gang gezet. Onder andere door het programma GGD Robuust speelt de GGD NOG beter in op de vraag van gemeenten. Voorbeelden zijn de nieuwe Producten en Diensten Catalogus (PDC), het nieuwe Kompas Volksgezondheid, de ontwikkeling van indicatoren, het regionale maatwerk voor het Integraal Zorg Akkoord (IZA) en het uitwerken van de bezuinigingsscenario's in het kader van het financiële 'Ravijnjaar' 2026.

Het voorstel is om een zienswijze in te dienen om waardering uit te spreken voor de veerkracht en de in gang gezette goede ontwikkelingen.

2.2 Een voorkeur uit te spreken voor de scenario's in de bezuinigingsopgave
Zowel de GGD NOG als de gemeenten staan door landelijke bezuinigingen voor een financiële opgave in 2026. De GGD NOG werkt op dit moment verschillende bezuinigingsscenario's voor 2026 uit. De planning is om het AB hier in november 2025 een besluit over te laten nemen. De uitkomst van dit besluit leidt mogelijk tot een eerste begrotingswijziging 2026.

In de zienswijzen in de afgelopen periode heeft de raad van Berkelland verzocht om de indexatie van de GGD NOG niet hoger te laten zijn dan de indexatie van het Gemeentefonds. De indexatie in de Concept Programmabegroting 2026 is 4,57%. De indexatie van het Gemeentefonds is 3,6%.

Het voorstel is om een zienswijze in te dienen om een voorkeur uit te spreken voor een bezuiniging om het verschil tussen de index van het Gemeentefonds (3,6%) en die van de

GGD (4,57%) te compenseren.

2.3 Het verzoek om meer focus aan te brengen op de mentale gezondheid van de jeugd door het beter te laten aansluiten van de product- en dienstverlening
In de zienswijze op de Uitgangspuntennota 2026 is door de raad van de gemeente Berkelland – evenals door vijf andere raden – verzocht om meer focus aan te brengen op de mentale gezondheid van de jeugd. Het verzoek was om eerst het gebruik van de huidige diensten en producten voor mentale gezondheid in kaart te brengen en deze vervolgens (nog) beter op de vraag van inwoners en maatschappelijke partners aan te laten sluiten.

In de reactie op deze zienswijze verwijst de GGD NOG naar de Producten- en Dienstencatalogus voor een overzicht van de producten en diensten voor de mentale gezondheid van de jeugd. Het gaat onder andere om de workshops Veerkracht, themagerichte trainingen en workshops vanuit de Gezonde School en diverse leefstijlcampagnes.

Sinds begin 2025 is het vernieuwde Kompas Volksgezondheid beschikbaar. Hierdoor zijn de resultaten van het gebruik van de producten en diensten al veel inzichtelijker. Uit de beschikbare gegevens blijkt dat de workshops Veerkracht in de afgelopen jaar slechts bij 1 middelbare school in Berkelland gegeven zijn.

Vanuit het programma GGD Robuust is één van de speerpunten om beter aan te sluiten bij de vraag. Het voorstel is om een zienswijze in te dienen met het verzoek aan de GGD NOG om (meer) focus aan te brengen in de dienstverlening op het gebied van de mentale gezondheid van de jeugd. Daarbij is het verzoek aan de GGD NOG om pro-actiever het gesprek met scholen en andere maatschappelijke partners aan te gaan om het producten- en dienstenaanbod beter aan te laten sluiten op de vraag vanuit de samenleving.

Kanttekeningen en risico's

a. Zienswijzen zijn niet bindend
Het indienen van een zienswijze geeft invulling aan de kaderstellende rol van de raad. Het biedt de mogelijkheid om invloed uit te oefenen op de GGD NOG.

Zienswijzen zijn echter niet bindend. De ervaring leert dat het indienen van een zienswijze vanuit één raad relatief weinig invloed heeft in een gemeenschappelijke regeling met tweeëntwintig gemeenten.
Er is regionaal afstemming gezocht rondom het indienen van de zienswijze. Voor de beschreven zienswijzen is er bij meer gemeenten in de Achterhoek draagvlak.

Financiën

De gemeentelijke bijdrage stijgt van € 998.408,- in 2025 naar € 1.029.610,- in de concept Programmabegroting van 2026. Dat is een verhoging van € 31.202,-. De verhoging is volledig toe te rekenen aan het indexeringspercentage van 4,57%. In het AB van november 2019 zijn er afspraken gemaakt over het toepassen van deze indexeringssystematiek.

Er zijn geen voorstellen voor nieuw beleid.

Het voorstel is om in de zienswijze de voorkeur uit te spreken voor een bezuiniging die het verschil tussen de index van het Gemeentefonds (3,6%) en die van de GGD (4,57%) compenseert. Het AB neemt in september een besluit over de bezuinigingsopdracht. De GGD NOG verwerkt de gevolgen van deze bezuinigingsopdracht in de eerste begrotingswijziging 2026.

In de eigen gemeentelijke Perspectiefnota 2026 vindt verwerking van de verhoging van € 31.202,- plaats. Het resultaat van de bezuinigingsopdracht komt terug in de 1e Bestuursrapportage 2026.

VN verdrag rechten van mensen met een beperking
Niet van toepassing.

Duurzaamheid
Niet van toepassing.

Communicatie
De zienswijze wordt aan de GGD gezonden.

Initiatief, participatie en rol gemeente
Het betreft de uitvoering van de Wet publieke gezondheid en de Wet gemeenschappelijke regelingen.

Planning en evaluatie
Niet van toepassing

Alternatieven
Instemmen met de concept begroting 2026, zonder het indienen van een zienswijze. Hierdoor wordt er geen aandacht gevraagd voor de benoemde punten in de zienswijze.

Burgemeester en wethouders van Berkelland,
de secretaris, de burgemeester,

drs. J. Jonker drs. J.H.A. van Oostrum

Raadsvergadering : 24 juni 2025

De raad van de gemeente Berkeland;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 20 mei 2025

b e s l u i t:

1. Kennis te nemen van de Jaarstukken 2024 van de GGD Noord- en Oost-Gelderland;
2. Een zienswijze in te dienen op de concept Programmabegroting 2026;
3. De GGD NOG per brief te informeren over de een zienswijze.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 24 juni 2025

de griffier, de voorzitter,

drs. J.A. Satijn drs. J.H.A. van Oostrum

Toelichting raadsvoorstel

Onderwerp : programmabegroting GGD NOG 2026

N.v.t.